

Nincs olyan gyors könyvkiadás, amely képes lenne követni a lexikonok szócikkeiként szereplő személyek életében bekövetkező változásokat.

Ennek a problémának a megoldására vállalkozott a Békés Megyei Könyvtár, mikor elhatározta, hogy létrehoz egy olyan számítógépes adatbázist, amely tartalmazza ezeket a változásokat, mégpedig az 1971-1992 között bekövetkezetteket

A számítógépes adatbázis előnyei már a megtervezésnél kiderültek, mivel ezáltal valóra válthatónak látszott a többszemponútú visszakeresés. Az elképzeléseik megvalósítása 1992-ben kezdődött el. Az év májusában megtörtént a keretrendszer kidolgozása, júliusban pedig megkezdődött az adatbevitel. A következő két évben négy munkatárs — egy számítógépes szakember, aki az irányítást végezte, és három fő, akik az adatbevitelt és az ellenőrzést hajtották végre— foglalkozott a Lexikonpótlások adatbázissal. A csoport munkájának eredményeként 1994 nyarára befejeződött az adatbevitel, októberre pedig az ellenőrzés is befejeződött.

Az így létrejött adatbázis főbb jellemzői a következők:

- 6107 tételt tartalmaz,
- 1,5 Mbyte,
- 2 hajlékony lemezen tárolható.

Visszakeresési lehetőségek

- név szerint,
- elhalálozási hely szerint,
- elhalálozási idő szerint,
- megjegyzés szerint,
- a lexikon megnevezése szerint,
- a díjátadás éve szerint.

A lexikonpótlások elkészítéséhez a következő forrásokat használták fel:

1. *Lexikonpótlások, 1971-1981.* (összeáll. Somogyvári Erzsébet) — Szolnok: Versey M. Kvt., 1982. - 10 p.; 29 cm

2. *Lexikonpótlások, 1982-1985.* (összeáll. Rékasy Ildikó) — Szolnok: Versey M. Kvt., 1987. - 66 p.; 29 cm

3. a Könyvtárosban megjelent Pótlások a lexikonokhoz (1986, 1987, 1988, 1989, 1990.)

4. Gyuris György, a szegedi Somogyi Könyvtár igazgatója által elkészített és a békéscsabaiak rendelkezésére bocsátott lexikonpótlásai 1991. és 1992. évre.

Terveik között szerepel a Lexikonpótlások aktualizálásaként az 1993-as adatok bevitelére Gyuris Györgynek és kollégáinak gyűjtése alapján.

Az adatbázis továbbfejlesztését saját használatra kívánják végezni a sajtófigyelő szolgáltatásuk segítségével. Az így összegyűjtött anyagot igény szerint rendelkezésre bocsátják.

Az adatbázis tervezett ára 5 000.- Ft. Csoportos vásárlás esetén kedvezményt biztosítanak.

Dr. Bárdos Istvánné

Mozaikok egy könyvtáros tanácskozásról

A VEAB Könyvtártudományi Munkabizottságának 1993. november 23-i ülésén Veszprémben hat megye: Vas, Zala, Veszprém, Győr, Fejér és Komárom könyvtárosainak képviselői gyűltek össze. Ezúttal hét téma szerepelt a felolvasó ülésen — a szakma legkülönbözőbb részterületeiről. Itt csak a megyénket képviselő kolléga történeti tárgyú hozzászólását kíséreljük meg összefoglalni.

Ifj. Horváth Géza a komáromi nyomdászat 1850-1890 közötti korszakából mutatott be "mozaikokat". — Nem véletlen, hogy két másik elméleti, történeti tárgyú előadás címében, illetve felolvasásakor is szerepelt az „adalékok” és a „vázlatos kifejtés”. Dr. Horváth Józsefnek, a győri Megyei Könyvtár munkatársának a 17-18. századi helyi magánkönyvtárakról szóló és dr. Gyenes Imre *A kormány befolyása a politikai sajtóra a két világháború között Zala megyében* című előadása közé illeszkedtek az említett mozaikok.

A nehéz és megtisztelő feladatnak csak ízelítő formájában lehetett eleget tenni. A téma nagysága ellenére — szubjektív megjegyzésként engedtessek meg ennyi — a felolvasás tükrözte a komáromi nyomda termékeinek formai, nyelvi és tematikai gazdagságát, változatosságát. Valamelyest sikerült érzékelteni az officinának a város életében betöltött szerepét, művelődéstörténeti jelentőségét, e viszonyokra gyakorolt hatását.

Számszerű adatok ismertetése helyett a belbecsről többet mondó, egymással összefüggő rövid ismertetésekkel sikerült az anyag gazdagságára utalni. A nyomda történetének valamennyi évtizedéből bemutatott kiadványok belső összefüggései és az officina sorsában fordulópontnak számító események felidézése együtt nemcsak a kutató aprómunkáját érzékeltette, de így felrajzolt valami fontosat a vállalt feladat egészéből.

Az előadó tagja nem, de lelkes résztvevője lett a VEAB-nak. A régió kutatási együttműködéséhez felajánlotta további eredményeinek bemutatását, a hasonló tárgyú dolgozatok elkészítéséhez saját megszenvedett tapasztalatait

H.G.

Hírek a tatai városi könyvtár életéből

1., 1994 áprilisában Tata holland testvérvárosa, Alkmaar képviselői keresték meg könyvtárunkat Jane van Meeteren asszony a Lions Club képviselőjében már többször járt Tatán, de ez alkalommal kíváncsi volt intézményünkre is. Legnagyobb meglepetésünkre és örömünkre vele jött Magda van Amsterdaro asszony is, aki viszont az észak-hollandiai területi könyvtárat képviselte, és természetesen az alkmaari városi könyvtár üdvözlését is átadta. Az alkmaari könyvtári vezetők megbízásából felajánlotta segítségüket, támogatásukat tapasztalataik átadását. Ennek kézzelfogható bizonyítékaként a tatai városi könyvtárnak mintegy 200 db CD lemezt, valamint több könyvet hoztak ajándékba. A közvetlen kapcsolat felvétele mellett az ajándékoknak is nagyon örültünk, hiszen ezekkel a CD lemezekkel megteremthettük egy gyűjtemény alapjait is. Látogatásuk ideje alatt sikerült egy napot szakítani egy budapesti kirándulásra is, ahol nemzeti könyvtárunkkal ismerkedhetett meg holland kolléganőnk. Azóta levélben mar a könyvtárak vezetőivel is felvettük a kapcsolatot, amelyről reméljük, hogy mindkét fél számára hasznos és gyümölcsöző lesz.

2., Mint minden évben, 1994-ben is pályáztunk több esetben szolgáltatásaink magasabb színvonalon történő elvégzésére, a gyűjtemény fejlesztésére, programok megtartására.

1994-ben Tata város Önkormányzatának Kulturális Alapjától a következő támogatásokat kaptuk:

160 E Ft a rendezvények, kiállítások szervezésére, megtartására; 150 E Ft a helytörténeti gyűjtemény fejlesztésére; 100 E Ft a számítógépes programok előfizetésére, megvásárlására, 60 E Ft folyóiratok kötetésére;

130 E Ft Mohl Adolf *Tata plébánia története* c. munkájának reprint kiadására. Ez utóbbi vállalkozásunkat támogatja még a megyei önkormányzat Kulturális Bizottsága 60 E Ft-tal, illetve Győr-Egyházmegye püspöke 20 E Ft-tal. Ebben az évben valósult meg a szabadpolcos rész és raktáraink bővítése polcokkal, ezt 100 E Ft-tal az Országos Játék Alap is támogatta

3., Beváltotta reményeinket az önálló gazdálkodásra való áttérés (1993. július 1.). Úgy véljük, és a számadatok is alátámasztják, hogy sikerült megvalósítanunk a valóban ésszerű gazdálkodást. Az önkormányzatnak voltak törekvései, hogy ezt az új állapotot megszüntesse egy összevonással. Ezt mi sem szakmailag, sem gazdaságilag nem tartottuk megfelelőnek, és állásfoglalásainkat támogatta a megyei könyvtár, a KMK és a Könyvtári és Informatikai Kamara is.

4., Az 1994. évi költségvetést a tatai önkormányzat jelentősen csökkentette, így sem különösebb fejlesztést, sem egyéb többletfeladatokat nem tudtunk átvállalni, elvégezni, kivéve a pályázati pénzek felhasználását.

Gyüszli László

A megyei lap a megyei könyvtárról

3. rész

A 60-as évek első felében figyelhető meg az a tendencia, hogy — ha nem is egycsapásra — az erősen átpolitizált tudósításokat a szakmai kérdések előtérbe kerülése váltja fel.

1961. jún. 24. 6.1.

A tatabányai peremkönyvtárakról (részlet)

A munkásosztály kulturális színvonalának emelésében jelentős szerepe van a városok, ipari központok peremkerületén működő könyvtáraknak. Központtól távoleső, de közigazgatásilag az „anyaváros” tartozó településeken ez az intézmény elégíti ki helyben a lakók kulturális igényeit. Ezt a lehetőséget felhasználták a 9 kilométer hosszú Tatabányán is, melynek sajátos települési viszonyai: az idecsatolt 3 volt község és az új lakótelepek — valósággal megkövetelik a peremkönyvtárak működését.

A megyei könyvtár 7 fiókkönyvtárat szervezett a városban. Instruktora rendszeresen látogatja ezeket, biztosítja könyvtárosainak a szakmai és az anyagi segítséget. Fokozott gonddal válogatja össze és rendeli meg számukra a könyveket, figyelembe véve sajátos szerepüket és olvasógárdájuk összetételét.

1961. szept. 16. 6.1.

Új könyvtár épül

A megyei könyvtár meglehetősen zsúfolt Sem az olvasószolgálat, sem a raktár számára nincs megfelelő helyisége. A tatabányai Népház átépítése során ideiglenes megoldásként új helyre költözik át, s ez átmeneti nehézséget okoz. Rövid időn belül azonban megoldódnak a könyvtár gondjai. Jövőre ugyanis hozzákezdenek egy új, korszerű megyei könyvtár építéséhez Tatabánya-Újvárosban. Az előzetes tervek szerint mintegy négy millió forintnyi költséggel épül az emeletes és földszintes szárnyépületekből álló létesítmény. Amint a programot a felettes szervek és a szakminisztériumok elfogadják, a Lakóterv vállalat hozzákezd a tervek részletes kidolgozásához. 1963 júliusában már készen várja az olvasókat a modern, új intézmény.

(Mondanom sem kell talán, hogy a határidőket akkor sem tartották be, az átadás több mint egy évet csúszott 0. alább).

1961. nov. 18. 6.1.

Egy délután a megyei könyvtárban (részlet)

A könyvekkel zsúfolt polc előtt most éppen egy szőke fiú válogat. VII. osztályos. Mesekönyveket hozott vissza és Mark Twaintól a *Tom Sawyer kalandjait*. 3 éve tagja a könyvtárnak, 4 éve olvas rendszeresen.— Legjobban a *Láthatatlan ember* tetszett—mondja — és a *Robinson szigete*.

— A meséket is te olvasod? — kérdelem tőle.

— Én is, de leginkább az unokahugomnak olvasok fel valamilyen érdekes mesét, őt nagyon érdekli. Az iskolában most tanulták a *Ludas Matyit* és a *Toldit*. Mindkettőt végigolvasta.

— Ponyvát olvasol? — Szoktunk a suliban — mondja, aztán megnyugtatóan hozzáteszi — de azért a *Toldi* sokkal jobban tetszett. A ponyva izgalmas, a *Toldi* érdekes és nagyon szép.

(Ugye, milyen bájos egy ilyen "kis színes"? Pontosságához: a fiú a *Toldit* éppen egy éve olvasta, az ugyanis hatodikos anyag volt.)

1962. márc. 21. 2.1.

Átköltözik a megyei könyvtár (részlet)

A tatabányai Népház átépítési munkálatai miatt a József Attila Megyei Könyvtár a Pruzsina Mihály út és a Béke utca sarkán lévő épületbe, a városi bíróság volt helyiségebe költözik. A Népházban március 23-án tartanak utoljára kölcsönzést (...) A könyvtár új helyiségében több hetes szünet után, április 20-án kezdi meg a könyvek átvételét és a kölcsönzést. A fiókkönyvtárak ebben az időben fokozott figyelemmel és szeretettel várják az olvasókat.

(Mivel a költözést a könyvtár végezte, ezt a határidőt be is tartották.) Az átadás után egyúttal a könyvtár áttért a szabadpolcos elrendezésre.

1962. júl. 21. 6.1.

Látogatás a megyei könyvtárban (részlet)

Az épület valóban kicsi — de érdekes módon mégis kényelmesebb, tágasabb hely jut a könyvek, a kölcsönzés számára. Sőt, sikerült a gyermekkönyvtárat külön szobában elhelyezni(...) Tízezer kötet könyv van a polcokon (...) Az olvasók szerint is előnyös az önkiválasztó rendszer a könyvtárban. Van olyan könyvbarát, aki eleinte szinte egész délutánra beült az olvasóterembe, sorra vette kézbe a könyveket, s nem tudott betelni azzal, hogy tízezer kötet közt válogathat. S végül alig tudta eldönteni, mit vigyen.

1963. nov. 23. 1.1.

A könyvtári munka fejlesztésének tervei (részlet)

A könyvtárak és a lakosság kapcsolatainak elmélyítését szolgálja, hogy valamennyi függetlenített vezetővel rendelkező könyvtár mellett társadalmi tanács alakul. Megvizsgálják, megfelelő-e a nyitvatartási idő a lakosság számára, s ahol szükséges, ott módosítani fogják.

Egy sor érdekes kiadvánnyal lép a közeljövőben a megyei könyvtár az olvasók elé. Hamarosan megjelenik a könyvtár évkönyve. Ajánló bibliográfiát állítottak össze a termelészövetkezeti és munkásakadémiák hallgatói számára. Megkezdik egy megyei honismereti olvasókönyv összeállítását, amelyet felszabadulásunk 20. évfordulójára kívánnak megjelentetni.

(Gondolom, nem meglepő, hogy a társadalmi tanácsokról többet nem lehet olvasni. A kiadványok megjelentek.)

1964. szept. 9.1. 1.

Átadták rendeltetésének az új megyei könyvtárat

... Az új létesítményt Kroszner László elvtárs, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke adta át rendeltetésének. Ünnepi beszédében méltatta annak a jelentőségét, hogy mintegy ötmillió forintos költséggel épült, százezer kötet befogadására alkalmas korszerű könyvtár kezd meg működését a megyében.

A másfél évtizedes eredményes könyvtári munka elismerése is ez az új létesítmény, amely országos viszonylatban is figyelemre méltó kulturális intézmény (...)

Horváth Géza, a megyei könyvtár vezetője bemutatta a vendégeknek az új létesítményt.

A könyvtár belső elrendezése kényelmes és korszerű, minden szempontból megfelel a modern olvasói és könyvtári igényeknek. Mintegy 700 négyzetméternyi hatalmas olvasótér áll a látogatók rendelkezésére. Televízióval felszerelt klubhelyiség, külön gyermekkönyvtár, műszaki, helytörténeti és folyóiratolvasó s kutatószoba található többek közt a könyvtárban.

Ugyane szám 6. lapján még egy fontos cikk:

Önálló városi könyvtár (részlet)

... Talán a legnagyobb vállalkozásnak ígérkezik a városi könyvtár különválása a megyei könyvtártól. Az önálló városi könyvtár 1965 januárjától kezd meg működését.

Ez egyelőre elsősorban azt jelentené, hogy a hat körzeti fiókkönyvtár működéséhez teremtenek jobb feltételeket. Távlati tervként azt szeretnék elérni, hogy minden ilyen könyvtár megfelelő épülettel s legalább 10 000 kötetes állománnyal rendelkezzen. Már a következő évben 100 ezer forintot fordítanak a hálózat könyvállományának gyarapítására. Kertvárosban pedig mintegy 200 000 forintos költséggel egy épület korszerűsítésével megfelelő fiókkönyvtárat létesítenek.

1964. nov. 25. 6.1.

Zenebarát klub alakult a megyei könyvtárban

Az irodalmi klub után a napokban megalakult a zenekedvelők klubja is a megyei könyvtárban (...) A zeneszámok főként hanglemezeiről, magnetofonról hangzanak fel, de műsort ad majd egy-egy alkalommal a bányász szimfonikusok kamarazenekara is, és kamarakórus szereplésére, hangszeres és énekes szólisták fellépésére is sor kerül (...). A program érdekessége, hogy módot találnak a társművészetek bemutatására is.

(Azért emeltem ki ezt a cikket, mert a 10 évvel korábban alakult irodalmi klub mellett a zenei az, amely azóta is megmaradt.)

1965. jan. 23. 1.1.

Egymillió kötetet kölcsönöztek tavaly a tanácsi könyvtárak

A megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén megvitatta, hogyan fejlődött az utóbbi négy esztendő során a könyvtári hálózat és a falusi könyvtári munka. A megyei könyvtár előterjesztése ismertette, hogy a vizsgált időszakban összesen 4 600 000 forintot fordítottak a könyvvállomány gyarapítására. Ennek eredményeként az állomány több mint 50 százalékkal növekedett, s jelenleg meghaladja a 310 000 kötetet.(...) Az ismeretterjesztő művek népszerűsége egyre fokozódik: míg 1961-ben a kölcsönzött példányok 14 %-a volt ilyen jellegű, tavaly már 19 százaléka (...)

Az új megyei könyvtárban a gimnázium III - IV. osztályába járók részére fizikából és számtanból (sic!) hetente konzultációs napot tartanak (...)

A könyvtári munka korszerűsödését jelzi a szabadpolcos rendszer terjedése. Esztergom kivételével valamennyi járási-városi könyvtárban ezt a módszert alkalmazzák, s immár ötven falusi könyvtárat is ilyen jellegűvé alakítottak át.

1965. szept. 28. 4.1.

Új klubok a megyei könyvtárban

A könyvtár és a népművelés. Összetartozó fogalomná vált ez az utóbbi időben a népművelés elméletében. S hogy gyakorlatában is azzá válik, azzá válhat, azt éppen a megyei könyvtár egy példája mutatja(...)

Két érdekes kezdeményezés született: megalakult a könyvbarátok és a zenekedvelők klubja(...)

Az idén még több klub kezdi meg működését a megyei könyvtárban. Merőben új ötlet és kezdeményezés az úgynevezett kerekasztal-beszélgetések. Ez alapjában véve ismeretterjesztés (...) vonzó formában, kerekasztal mellett(...)

A könyvtárban kezdi meg foglalkozásait az IBUSZ-TIT ország- és világgárók baráti köre is (...) Itt működik majd az asszonyok klubja is a nőtanács szervezésében (...)

Nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is szerepet kapnak a könyvtár népművelési terveiben. Hétfőn délelőtt és délután foglalkozásokat tart számukra a gyermekkönyvtár. Filmvetítés, meseelőadás, játék szerepel a programban.

(Mennyi mindennel kísérletezett a kultúrpolitika! Egy részük ma már korszerűtlen — pl. a filmvetítés —, de nem tudom, hogyan kell megítélni a többit.) *(folytatjuk)*

Schmidt József

- január 10. 135 éve született ANTAL Lajos. Lábatlanon, Etén, Bokodon, Kocson, Ászáron volt ref. lelkész.
- január 12. 100 éve született FÖLDES Sándor. A komáromi "Munkáslap" szerkesztője volt 1920-24-ben.
- január 14. 25 éve halt meg SCHRÉTER Lajos. Geológus volt, a Gerecse és az Esztergom-dorogi medence kutatója.
- január 19. 175 éve született NYULASSY Antal. Gimnáziumi tanár volt Esztergomban, Komáromban, Tatán plébános.
- január 22. 115 éve született LEPOLD Antal. Esztergomi kanonok volt, a Keresztény Múzeum és a Főszékesegyházi Kincstár igazgatója, az esztergomi ásatások kezdeményezője.
- január 28. 50 éve halt meg VITEK János. Az ellenállási mozgalom sárisápi mártírja.
- február 1. 530 éve halt meg SZÉCSI Dénes. 1440-65 között esztergomi érsek. Újjáépíttette a székesegyházat
- február 3. 50 éve halt meg NEDERMANN Ferenc. Munkásmozgalmi mártír, 1940-42-ig Tatabányán dolgozott
- február 4. 180 éve született LENGYEL József. Piarista pap és tanár volt Tatán.

- február 8. 105 éve halt meg FRIEBEISZ István. A Komáromi Lapok szerkesztője 1849. júl. 11. és okt. 1. között.
- február 11. 90 éve született BENDE József. Bányamérnök, a XII. akna vezetője. Az 1950. dec. 30-i bányaszerencsétlenség miatt ártatlanul elítélték.
- 95 éve halt meg AJTAY Zoltán. Bányász mérnök, 1950-52 között Dorogon vezérigazgató.
- február 12. 170 éve született VÁLYI Lajos. Komáromi ref. esperes és gimnáziumi tanár volt.
- február 14. 115 éve született id. LUX Kálmán. Építész volt, Esztergomban az árpádkori királyi palota kutatója.
- február 18. 170 éve született JÓKAI Mór. A „nagy mesemondó”, Komárom szülőtte.
- február 19. 140 éve született WALTER Gyula. Esztergomi tanítóképző intézeti tanár, igazgató, könyvtáros volt.
- február 20. 125 éve halt meg LIPTHAY Antal. Esztergomi kanonok volt, egyházi beszédei jelentek meg.
- 245 éve született RÉVAI Miklós. író, nyelvész. Tanított Tatán, Komáromban, Esztergomban.
- február 25. 140 éve halt meg VAJDA Julianna. Lilla, Csokonai komáromi szerelme.
- február 27. 120 éve halt meg SZALKA Kandid. Bencés pap volt, gimnáziumi tanár Esztergomban.

Év végi melléklet

Hogyan létesítsünk közkönyvtárat?

(Az alábbi írás szerzője Umberto Eco. Ha valamely kollégánk a cikk bizonyos elemeiben saját könyvtárára ismerne, az nem a szerző hibája. — a szerk.)

1. A katalógusok legyenek maximálisan szétválasztva: nagyon fontos, hogy külön legyen a könyv-, külön a folyóirat- és megint csak külön a témák szerinti katalógus, továbbá a friss, illetve a régebbi beszerzésű könyvek katalógusa is. Az utóbbi két katalóguson belül különbözzön a helyesírás; a retorika szó például az új szerzemények esetében h nélkül, a régebbiekében viszont h-val, Csajkovszkij mint új szerzemény, Cs-vel, mint régebbi ellenben Tsch-vel íródjon.

2. A témák felől a könyvtáros döntsön. A könyvek kolofonjában semmiféle utalás ne segítse a témakörök szerinti besorolást.

3. A jelzetek lemásolhatatlanok legyenek, és lehetőleg olyan sok betűből álljanak, hogy a kérőlapon sohase maradjon elég hely, és hogy így az utolsót a kérőlap kitöltője lényegtelennek ítélje, minek következtében a kérőlapot a könyvtársegéd később visszaadhassa, hogy tessék újra kitölteni.

4. Egy-egy könyv kérése és kézhezvétele között nagyon sok idő teljen el.

5. Egyszerre egy könyvnél többet nem szabad kiadni.

6. A kérőlapon kért és a könyvtársegédtől megkapott könyvet a kézikönyvtárba kivinni tilos, tehát a kuncsaft köteles kettéválasztani az életét: vagy olvas, vagy szótáraz. A könyvtár ne hagyja, hogy bárki is egyszerre több könyvet olvasson, mert az kancsalsághoz vezet.

7. Fénymásoló lehetőleg egyáltalán ne legyen; ha mégis van, akkor csak nagyon sokára és nehezen, a nyilvános fénymásolás áránál drágábban lehessen hozzáférni, a lemásolható oldalak száma pedig ne legyen több kettőnél-háromnál.

8. A könyvtáros tekintse az olvasót ellenségnek, naplopónak (ha nem az volna, dolgozni menne), potenciális tolvajnak.

9. A tájékoztatószolgálat legyen elérhetetlen.

10. A kölcsönzésről a kuncsaft lebeszélendő.

11. Könyvtárközi kölcsönzésről szó se lehessen, vagy ha mégis, akkor hónapokig tartson. Mindenesetre az a legjobb, ha az olvasó meg sem tudhatja, mi van meg más könyvtárakban.

12. Legyen ezért nagyon könnyű lopni.

13. A nyitva tartás feltétlenül essen egybe a munkaidővel; szakszervezetileg is garantálandó, hogy a könyvtár szombaton, vasárnap, este és ebédidőben is zárva legyen. A könyvtár legfőbb ellensége a dolgozó diák; a legjobb

barátja Don Ferrante, vagyis olyasvalaki, akinek saját könyvtára van, és így nem szorul rá, hogy könyvtárba járjon, amikor pedig meghal, ráhagyja magánkönyvtárát a közre.

14. Semmiképp se lehessen a könyvtáron belül frissítőhöz jutni, sőt a könyvtáron kívül se, csakis úgy, ha az ember előbb minden kézhez kapott könyvet visszaad, hogy amikor megkávézott, kénytelen legyen újra kikérni őket

15. Másnap az olvasó ne találhassa meg a könyvét

16. Ne lehessen megtudni, ki vette ki a hiányzó könyvet.

17. Klozetnek lehetőleg híre-hamva se legyen.

18. Az ideális az volna, ha a kuncsaft be se menne a könyvtárba; ha megátalkodott és ellenszenves módon élve ebbéli alkotmányos, ám a kollektív jogérzékbe mindedig még be nem épült jogával, netán mégis bemenne, fontos, hogy azt a néhány pillanatot leszámítva, amikor keresztülsiet a kézikönyvtáron, ne férjen és soha ne is férhessen hozzá a polcokhoz.

BIZALMAS MEGJEGYZÉS. A személyzet minden tagja szenvedjen valamilyen fizikai elváltozásban, egy közhivatal ugyanis köteles munkalehetőséget kínálni a hátrányos helyzetű állampolgároknak. (Szó van róla, hogy ezen követelményt a Tűzoltótestületre is kiterjesztik.) Az ideális könyvtáros először is sántítson, hogy tovább tartson, amíg a kérést elveszi, lemegy az alagsorba, majd visszajön a könyvvel. A személyzet azon tagjaitól, akik létra segítségével másznak fel a nyolc méternél magasabb polcokhoz, biztonsági okokból megkövetelendő, hogy hiányzó karjuk kampós protézissel legyen pótolva. Azok a dolgozók, akik felső végtaggal egyáltalán nem rendelkeznek, a kért könyveket a foguk közé szorítva hozzák ki. (A szabályzat lehetőséget ad rá, hogy nyolcadrét formátumnál nagyobb köteteket ki se lehessen kérni.)

Egy nem reprezentatív felmérés a megyei könyvtárban

Továbbtanuló kolléganőnk házi feladatul kapta, hogy néhány olvasónak adjon két befejezetlen mondatot. A *könyvtár olyan hely, ahol... A könyvtáros az, aki...* A mondatokat találomra kiválasztott látogatók fejezték be.

Íme a válaszok (csak a legminimálisabb stilizálással és a helyesírási hibák javításával).

A könyvtár olyan hely, ahol...

... megtalálom a számomra érdekes könyveket, amelyeket megvásárolni nem tudok, de szeretnék elolvasni, megismerni. A könyvtár olyan hely, ahol nyugodtan lehet olvasni, készülni valami plusszal a tanítási órára, Számomra fontos hely.

(14 éves tanuló a gyermekkönyvtárból — fiú)

...mindenre választ kapsz, és mindent megtudhatsz.

(17 éves tanuló — leány)

...megtalálom a tudásom bővítéséhez szükséges anyagot és nyugalmat, valamint a pihenésre szánt időmet segít kitölteni szórakoztató irodalommal.

(18 éves tanuló — fiú)

... folyóiratokhoz, lemezekhez, olyan könyvekhez juthat hozzá az ember, melyeket üzletben nem vagy drágán vásárolhat meg. Olyan hely, ahol napközben (lyukas órák!) biztosított a hely a koncentrált munkához

(18 éves tanuló — leány)

x-szer annyi könyv van, mint otthon, és ahol mindig talállok olyan anyagot, ami kihúzza a bajból.

(18 éves tanuló — fiú)

... jó lenni.

(36 éves segédmunkás — férfi)

A könyvtáros az, aki...

... a könyvtár legfontosabb embere. Kiismeri magát a könyvek rengetegében, és mindig segít a „bajbajutottakon”, az olyanokon, akik még nem igazán ismerik ki magukat a könyvtárban.

... ismerve a könyveket, segítségére van, hogy gyarapítsd tudásod.

... a könyvtáron belüli eligazodásban segít, a nem talált könyvet megtalálja, információt nyújt,

... a könyv kikölcsönzési folyamatát végzi, irányítja; segít eligazodni, hogy egyes könyveket hol talállok meg; a visszahozott könyveket a polcokra visszateszi,

... legtöbbször nagyon lelkesen segít céltalan kötelezően megírandó írásbeli dolgozataim megírásában, amiért mély hálával adózom személyének.

... kiadja a könyvet.

... ha az embernek ideje és nyugalma van, akkor a ... -nek jól ismert otthona a könyvtár. Úgy tud benne világ dolgaiban felmerülő kérdésekre választ kapok, közlekedni, mint a vak ember a saját lakásában. Bizto-
Úgy érzem magam, mint a könnyűbúvár, akinek a sze- san ismeri minden centiméterét.
me elé tárulhat az, amit más nem láthat.

(50 éves gépész — férfi)

... a világ eseményeiről tájékozodom és a tudásom a világ tengerében" hajózó (evickélő) utast (ha
gyarapítom. az kéri) útba igazítja.

(57 éves nyugdíjas — nő)

... nyugodtan tudnak eltölteni egy-két órát. ... segít a megfelelő könyv kiválasztásában, hogy a
szabadidőt hasznosan töltssem el.

(59 éves nyugdíjas — nő)

... minden életkorban sok szinten gazdagodik min- ... bármilyen igényesebb szellemi munkához nélkü-
den látogató. Nélkülözhetetlen eszköz és hely a mai lözhetetlen segítő,
elszegényedő világban a szellemi gyarapodáshoz.

(70 éves, nyugd. tanár — nő)

... fölösleges időnket eltölthetjük, hisz bővelkedhe- ... minden igényünket, kérésünket teljesíti. Köszö-
tünk a folyóiratokban. net érte.

(83 éves nyugdíjas — férfi)

Gondolom, nagyképűség lenne „mélyenszántó” következtetéseket levonni. Az olvasók korösszetétele úgyszól-
ván reprezentatív, gondolataik, elismerésük jóleső érzéssel tölthetnek el bennünket.

Schmidt József

*Minden Kedves kollégánknak eredményes
és békés új esztendőt kívánunk*

Állandó tudósítóink:

Cseródi Attiláné — Arany János Városi Könyvtár, Dorog
György Károlyné — Jókai Mór Városi Könyvtár, Komárom
Kovátsné Várady Eszter — Babits Mihály Városi Könyvtár, Esztergom
Schenk Lászlóné — Móricz Zsigmond Városi Könyvtár, Tata
Sütőné Lohner Kornélia — Városi Könyvtár, Nyergesújfalu
Szabolcsné Mészáros Éva — Városi Könyvtár, Oroszlány
Takács Anna — Városi Könyvtár, Tatabánya

A kéziratokat, híreket, eseményeket minden páros hónap 1. napjáig kérjük és várjuk!

Közönnetel: a szerk.

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár, Tatabánya. V., Fő tér 2. sz. Felelős kiadó: dr.
Monostori Imre igazgató. Felelős szerkesztő: Schmidt József. Tb.MK.S-1/95.